

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

16. marts 2012

Grønbog på vej mod et integreret europæisk marked for kort-, internet- og mobilbetalinger

1. Resumé

Kommissionen har fremlagt ”Grønbog på vej mod et integreret europæisk marked for kort-, internet- og mobilbetalinger”. Med grønbogen iværksætter Kommissionen en bred høringsproces, som skal hjælpe Kommissionen i sin analyse af barriererne for sikre og innovative kort-, internet- og mobilbetalinger, og hvordan barriererne nedbrydes.

Det første vigtige skridt er det fælles betalingsområde i Europa (SEPA), som tager udgangspunkt i den præmis, at der ikke bør sondres mellem grænseoverskridende og indenlandske elektroniske detailbetalinger i euro i EU. De tværeuropæiske SEPA-betalingsinstrumenter kan skabe grundlag for mere integreret og sikker innovation af betalingsprodukter. Hvis eksisterende standarder og regler, der er udviklet under SEPA, også anvendes på betalingsinstrumenter i andre valutaer end euro, vil dette sikre, at det indre marked for betalinger også favner transaktioner, som ikke er i euro.

Større markedsintegration vil ifølge Kommissionen primært være drevet af fire faktorer: Mere konkurrence, større udvalg og gennemsigtighed for forbrugerne, mere innovation og større betalingsikkerhed og kundetillid.

2. Baggrund

Efterhånden som EU's borgere og virksomheder bliver mere og mere aktive uden for deres oprindelseslande, er elektroniske betalinger, der fungerer uden problemer på tværs af grænser, en stor hjælp i hverdagen. Kommissionen finder, at Europa med udgangspunkt i udviklingen inden for detailbetalinger har mulighed for at være med helt fremme, når det skal afgøres, hvad det at foretage en betaling kan betyde i fremtiden, enten med kort, over internettet eller med en mobiltelefon.

Det fælles betalingsområde i Europa (SEPA) tager udgangspunkt i, at der ikke bør sondres mellem grænseoverskridende og indenlandske elektroniske detailbetalinger i euro i EU. Med detailbetalinger menes betalings-transaktioner, hvor mindst én part i transaktionen ikke er en finansiel in-

stitution. Detailbetalinger er således alle betalingstransaktioner, som ikke finder sted mellem to banker. De tværeurøpæiske SEPA-betalingsinstrumenter kan skabe grundlag for mere integreret og sikker innovation af betalingsprodukter. Hvis eksisterende standarder og regler, der er udviklet under SEPA, også anvendes på betalingsinstrumenter i andre valutaer end euro, vil dette ifølge Kommissionen sikre, at det indre marked for betalinger også favner transaktioner, som ikke er i euro.

SEPA-projektet omfatter de primære detailbetalingsinstrumenter kreditoverførsler, direkte debiteringer og kortbetalinger. For så vidt angår kreditoverførsler og direkte debiteringer har Kommissionen den 16. december 2010 udsendt forslag om fastsættelse af slutdatoer for overgangen til SEPA. Kreditoverførsler og direkte debiteringer skal gennemføres i overensstemmelse med SEPA kravene pr. 1. februar 2014. I medlemsstater, der ikke har euroen som valuta, skal kreditoverførsler og direkte debiteringer overgå til SEPA senest den 31. oktober 2016. Der er opnået enighed om forordningen mellem Rådet og Europa-Parlamentet ultimo 2011, og forordningen ventes offentliggjort inden for den nærmeste fremtid.

3. Formål og indhold

Formålet med at udsende grønbogen er at iværksætte en bred høringsproces med aktørerne for at bekræfte og bidrage til Kommissionens analyse af området og hjælpe med at identificere den rette metode til at forbedre markedsintegrationen.

I Grønbogen beskriver Kommissionen markedet for detailbetalinger, som det ser ud i dag, og peger på de mangler, der er i forhold til en vision om et fuldt ud integreret betalingsmarked. Betalingskortmarkedet har høje forbrugeromkostninger og er fortsat meget nationalt. Tilsvarende er markedet for internetbetalinger og mobilbetalinger meget opsplittet og mangler fælles (selv)reguleringsrammer.

Grønbogen peger på, at betalingskort er det mest almindelige elektroniske betalingsinstrument til detailbetalinger. Den peger dog samtidig på, at integrationen af det europæiske betalingskortmarked langt fra er fuldført. Selv om der gennem de seneste årtier er sket en stor stigning i brugen af betalingskort, har dette ikke medført nogen væsentlig reduktion i forbrugeromkostninger, gebyrer mellem banker eller betalingsmodtagernes gebyrer. Ofte accepteres nationale debetkortordninger ikke uden for oprindelsesmedlemsstaten, hvilket står i vejen for det indre markeds udvikling. Misbrug af betalingskort er også et problem navnlig i forbindelse med fjerntransaktioner.

Det fremgår af grønbogen, at betalinger, der foretages over internettet (e-betalinger), spiller en stadig større rolle i forhold til udviklingen af e-handel,

dvs. køb og salg af produkter over internettet. Ifølge en offentlig høring fra 2010 om fremtiden for den elektroniske handel er betalinger en af de største hindringer for e-handelens fremtidige vækst. Samme høring peger også på forskellige betalingsmetoder i medlemslandene, omkostningerne ved betalinger for forbrugerne og betalingsmodtagerne særligt for betalinger af lav værdi samt betalingssikkerhed som hindringer for vækst i e-handelen. Manglen på en sammenhængende og omfattende (selv)reguleringsramme giver et opsplittet europæisk e-betalingsmiljø.

Mængden af betalinger, der foretages over mobiltelefoner, er i øjeblikket den hurtigst voksende af alle betalingsmetoder, men der er tale om et meget opsplittet marked for mobilbetalinger. De primære aktører har endnu ikke vedtaget nogen bæredygtig forretningsmodel for interoperable betalingsløsninger.

Ifølge målsætningen for SEPA, som Kommissionen og ECB har udstukket for elektroniske betalinger i euro i EU, bør der ikke skelnes mellem grænseoverskridende og nationale betalinger. På grundlag af SEPA's standarder og regler bør denne skelnen ifølge Kommissionen også blive overflødig for betalinger i andre valutaer end euro inden for EU. Dette vil efter Kommissionens og ECB's vurdering skabe et reelt digitalt indre marked på EU-plan.

Kommissionen har identificeret et antal muligheder for at stimulere den yderligere integration af kort-, internet- og mobilbetalinger med henblik på at fremme visionen om, at der ikke bør skelnes mellem grænseoverskridende og nationale betalinger. Disse muligheder beskrives i grønbogen, og der lægges op til en bred tilkendegivelse af holdninger hertil. Der er bl.a. tale om opsplittning af markedet, markedsadgang, adgang til markeder på tværs af grænser og ikke mindst betalingssikkerhed.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om grønbogen. Europa-Parlamentet støttede arbejdet med at skabe et integreret marked via SEPA og må derfor også forventes at støtte dette bredere initiativ fra Kommissionen i forhold til at skabe et integreret marked for flere betalingsinstrumenter.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Grønbogen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

8. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Grønbogen har ikke i sig selv samfundsøkonomiske konsekvenser.

9. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Grønbogen har ikke i sig selv administrative konsekvenser for erhvervslivet.

10. Høring

Grønbogen har været i høring i EU-specialudvalget for den finansielle sektor og EU-specialudvalget for konkurrenceevne, vækst og forbrugerforhold.

Håndværksrådet ser positivt på, at Kommissionen signalerer, at der er brug for en overordnet strategi på betalingsområdet. Som markedet ser ud i dag, er det ifølge Håndværksrådet svært for betalingsbrugere at gennemskue omkostningerne ved valg af betalingsinstrumenter og betalingsudbydere. Mere konkurrence og gennemsigtighed på markedet skal ske samtidig med, at betalingsinfrastrukturen forbedres, og betalingsikkerheden højnes. Strategiarbejdet bør føre frem til større gennemsigtighed omkring kortgebyrerne, således at virksomheder og forbrugere kan træffe deres valg af kort på et mere oplyst grundlag.

Finansrådet ser generelt positivt på Kommissionens ønske om at foretage en bred høringsproces og analyse af markedet for kort-, internet- og mobilbetalinger.

Finansrådet understreger, at det er væsentligt at pege på det arbejde, der sker inden for det fælles betalingsområde i Europa (SEPA), og den indsats der ydes af European Payment Council (EPC). Pengeinstitutterne støtter fuldt op om arbejdet og visionen om, at der ikke bør skelnes mellem grænseoverskridende og nationale betalinger.

Finansrådet deler ikke grøn bogens udgangspunkt om, at der kun er sket beskedne forbedringer i udviklingen på betalingsmarkedet, og at der mangler konkurrence og innovation. Finansrådet finder ikke, at dette er underbygget, og mener, at Kommissionen bør fremlægge nærmere dokumentation herfor.

Finansrådet er af den holdning, at betalingsmarkedet skal anskues globalt og ikke europæisk, som grønbogen gør, idet globale aktører allerede er betydningsfulde aktører i Europa.

Finansrådet mener, der bør sondres mellem kortbetalinger og internet- og mobilbetalinger, idet der er forskel på udviklingen inden for disse områder. Internet- og mobilbetalinger er i en voldsom udvikling, og en forhastet regulering kan vise sig at få negative konsekvenser for den innovative udvikling.

Finansrådet er ikke enig i grønbogens udsagn om, at betalinger, forskelle i betalingsmetoder og -sikkerhed er nogle af de største barrierer for en vækst i e-handelen. Andre forhold må ifølge Finansrådet tillægges lige så stor betydning, f.eks. nationale forskelle i køberetlige regler, begrænsede eller besværlige klagemuligheder ved grænseoverskridende køb, sprogbarrierer, usikkerhed om omkostninger ved levering m.v.

Finansrådet peger også på, at der fra betalingskortudbydernes side er iværksat mange tiltag for at øge sikkerheden, herunder særligt implementeringen af EVM-chippen.

I relation til interbankgebyrer mener Finansrådet, at sådanne ikke skal fastsættes gennem regulering, men på konkurrence- og markedsmæssige betingelser.

Finansrådet støtter ikke, at forretninger kan overvælte forretningens egne omkostninger til sin betalingsudbyder på kunderne – såkaldt ”surchar-ching”.

Finansrådet tager på det kraftigste afstand fra Kommissionens spørgsmål, om det skal være muligt for ikke-banker at få information om kundens disponible beløb på en bankkonto med kundens samtykke. Dette vil stride mod grundlæggende principper om bankers fortrolighed i forhold til kunder og deres økonomiske forhold.

Finansrådet tager ligeledes på det kraftigste afstand fra Kommissionens spørgsmål, om det skal være muligt for andre end banker at få adgang til clearing- og afviklingssystemer. En sådan adgang må kræve tilladelse som bank på grund af clearingmedlemmers mulighed for at trække på kredit.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der har generelt været bred opbakning til SEPA blandt medlemslandene, herunder i forbindelse med forhandlingerne om forordningen om fastsættelse af slutdatoer for overgang til SEPA. I forlængelse heraf må det også forventes, at der vil være opbakning til at kortlægge barriererne for sikre og innovative kort-, internet- og mobilbetalinger med henblik på nedbrydning af

disse, som Kommissionen lægger op til i grønbogen. Det er dog for tidligt at sige noget om, hvorvidt der vil være opbakning til eventuelle konkrete initiativer, Kommissionen måtte fremsætte.

12. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen har støttet en effektivisering af betalingsinfrastrukturen for euro i Europa gennem etableringen af SEPA både i forbindelse med, at ECOFIN i 2009 udtrykte støtte til SEPA-projektet, og herefter i forbindelse med forhandlingerne om forordningen om fastsættelse af slutdatoer for overgang til SEPA.

På tilsvarende vis lægger regeringen vægt på, at der sikres en billig og effektiv betalingsinfrastruktur i EU. Regeringen støtter derfor, at Kommissionen foretager en bred høringsproces med henblik på at sikre alle parter input til Kommissionens analyse af markedet for kort-, internet- og mobilbetalinger samt hjælpe med at identificere den rette metode til at forbedre integration og effektivitet på betalingsmarkederne.

Regeringen lægger vægt på, at der foretages en grundig og objektiv analyse af de berørte områder, inden der fremsættes konkrete forslag.

13. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.